CENZURAT.

PLAIURI SĂCELENE

REDACTOR: VICTOR TUDORAN.

Ordonanța Trib. Brașov No. G. II. 923|1938, in registru sub poziția 13|1938 din 16 Mai.

Anul V. Nr. 5.

BIBLIOTECA ȘI CASA DE CETIRE Dr. ALEXANDRU BUCHAN
ASTRA BRAȘOV

Mai
1938

Anul V. Nr. 5. **Mai 1938.**

Plaiuri Săcelene

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Revistă fondată în anul 1934. • Cont la C. E. C. Nr. 25.187.

Redactor: Victor Tudoran.

CUPRINSUL:

PLAIURI SĂCELENE: † Octavian Goga.
VLAD ŞEITAN: Viitorul Săcelelor. IV.
N. MOROIANU: Zi de primăvară (versuri).
DIMITRIE DANCIU: Un furt literar.
VICTOR TUDORAN: Din Ardeal prin Muntenia în Oltenia.

Cronica literară: *„Sub lună"* versuri de Ion Talpă (Dimitrie Danciu). *„Ţara Visului"* poeme de George Constant (Victor Ion Critu). *Reviste:* „Gândirea" şi „Sfarmă Piatră" (v. i. c.)

Cronica săceleană: Pe marginea documentului dela anul 1888 de Preot *Gheorghie Şerbu* Satulung. Răbojul Sprijinitorilor (P. S.)

Cronica măruntă: *Din lună în lună* (Ion Paltănea). *Pentru cititori*, Abonaţii noştri. Sfaturi medicale. *Afişele turistice* ale staţiunilor climaterice săcelene (Satulung, Cernatu, Turcheş şi Baciu). Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene". Cărţi-Reviste-Ziare.

COPERTA: Octavian Goga, clişeu în zinc.

Revista noastră se desface în toată ţara şi în Capitală, prin
Oficiul de Librărie „Alexandru Pasere"
Bucureşti I., Str. Carol I. No. 26.

SPRE ŞTIINŢĂ:

- Oricine reţine primul număr trimis de noi se consideră abonat pe un an întreg.
- Manuscrisele primite la redacţie nu se înapoiază.
- Toate revistele şi ziarele primite la redacţie, vor fi amintite la rubrica respectivă, în baza reciprocităţii.
- In limita spaţiului disponibil, vom recenza cărţile, revistele şi ziarele primite la redacţie.
- Articolele privitoare la Săcele vor fi preferate.
- In aranjarea materialului din corpul revistei, ne conducem numai de necesităţile technicei tipografice fără nicio altă consideraţie.
- Cerem revistelor şi ziarelor din ţară să răspundă schimbului nostru.
- Vom fi recunoscători acelora ce ne vor trimite adresele exacte ale rudelor şi prietenilor de origine săceleană, despre care cred că ar putea abona revista.

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora cari prin articolele lor înţeleg să contribue la cunoaşterea şi progresul acestor sate.

Bun, ieftin, elegant.

găsiți numai la magazinul

GHEORGHE FETICU

Manufactură, Mărunțișuri și Hăinărie.

● **BUȘTENI** ●

Bulevardul Carol I. No. 87.

Bogat asortiment de mătăsuri, stofe fine de damă și bărbătești, perdele bonnefamuri, linoleum și lingerie bărbătească și pentru doamne.

● Parfumerie. Obiecte de toaletă și mărunțișuri ●

Raion special de haine gata și de comandă.

Ciorapi de mătase:

ady, adesgo, darling, areca, etc. precum și din mătase naturală.

Calitățile cele mai fine, prețuri reduse.

Să nu spuneți că-s șiret,
Eu vă spun al meu secret;
Și mămica și tăticu
Cumpără la **„Gh. Feticu"!**

VIZITAȚI ȘI VĂ VEȚI CONVINGE.

HOTEL „CARAIMAN"

cel mai modern, elegant și confortabil hotel din

• BUȘTENI •

Bulevardul Carol I. No. 105.

40 camere, cu mobilier și lingerie nouă, apă și lumină electrică în fiecare cameră, stă **în tot cursul anului,** la dispoziția domnilor sezoniști și turiști.

Hotelul complect renovat, cu instalație proprie de băi.

Situat în centru. • Prețuri moderate. • Serviciu conștiincios.

La parter:

Restaurant — Bodegă — Berărie și magazin de Manufactură — Mărunțișuri și Mobile.

„LA BURCUȘ"

aprovizionat permanent cu ultimele noutăți.

1—3

VIZITAȚI

• Stațiunile climaterice •

SĂCELENE

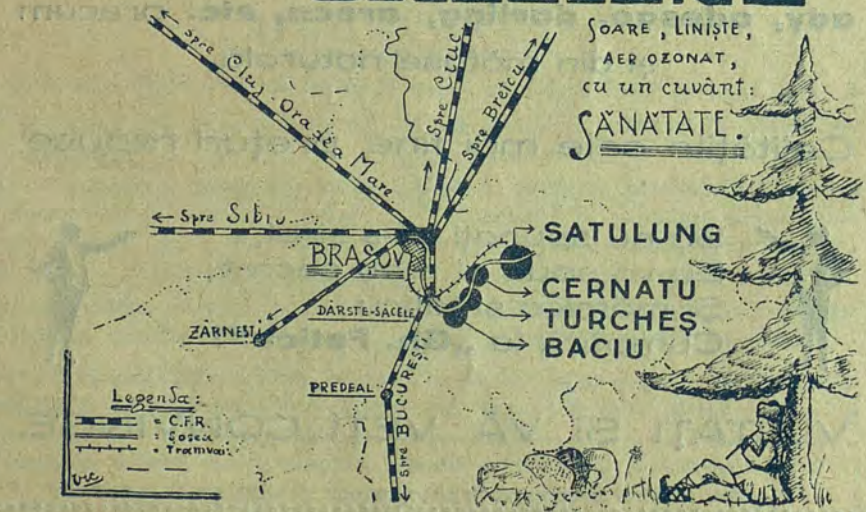

Un minunat loc de odihnă şi refacere este:

SATULUNGUL = SĂCELELOR

aşezat la poalele munţilor Ciucaş şi Piatra Mare are în faţă şesul întins şi pitoresc al Ţării Bârsei.

Altitudine **750** metri, climatul subalpin cu temperatură foarte constantă.

Păduri de brad, soare, apaduct comunal, străzi îngrijite, locuinţe convenabile în case de cărămidă, lumină electrică.

Din oră în oră, curse de autobuse şi tramvai pentru Braşov.
In timpul sezonului, 25% reducere pe C.F.R. prin staţia DÂRSTE-SĂCELE la 6 km.

Monumente istorice: Biserica-Nouă (Sfânta Adormire).
Realizări edilitare: Parcul Comunal „Preot Victor Popea", Plantaţii noui de arbori pe străzi, canalizări, trotuar.

Bibliotecă populare, stadion, echipă sportivă.

Excursii: la **„Poiana Găvruş"**, la **„Poiana Nicolae Nicoleanu"**, la **„Poiana Braşovului"**, **„Tâmpa" Braşov**, la **Gârcin**, la **Zizin**, sau pe munţii: **Piatra Mare, Ţâlfa, Tesla, Ciucaş, Valea Teleajenului,** şi **Mânăstirile Cheia şi Susana.**

Poşta, telegraf şi telefon public.

Distracţii: baluri, serbări câmpeneşti, restaurante cu orchestră şi dans, cafenele, cofetărie, popici, biliard, strand.

Piaţă săptămânală, farmacie şi magazine bine asortate.

Taxă de sezon **Lei 50.—** de persoană.

Orice informaţiuni la **Comisia Locală de Turism**, Satulung.

Un loc pitoresc de refacere şi desfătare:

CERNATU-SĂCELE

aşezat la poalele munţilor **Ciucaş 1956** m. şi **Piatra Mare 1844** m. are în faţă şesul întins şi minunat al Ţării Bârsei.

Altitudine **680** metri, climatul subalpin cu temperatură foarte constantă.

Pădure de brad în apropiere, soare, apaduct comunal, lumină electrică, străzi îngrijite, locuinţe confortabile în case de piatră.

Situat în centrul Săcelelor, este inima acestor vechi aşezări de păstori ardeleni, cari au jucat un rol important în istoria naţională.

Curse de autobuse şi tramvai pentru Braşov, din oră în oră.
Reducere pe C.F.R. pentru sezonul de vară, prin staţia DÂRSTE-SĂCELE la 3 km.

Realizări edilitare: Grădina bisericii noui, rondouri cu flori în piaţă, repararea locului de plimbare „Pe pod" — Plantaţii de arbori **Monumentul Eroilor Săceleni,** morţi în războiul mondial.

Excursii: se pot organiza la **„Poiana Nicolae Nicoleanu",** la vârful **„Cioclean",** la Ţâlfa, la Cabana Clăbucet, la muntele „Paltinul" 1890 m. la Pasul „Bratocea", la **Poiana Braşovului** şi **Tâmpa** Braşov, la **Zizin** sau pe munţii: **Piatra Mare** şi **Ciucaş.**

Bibliotecă populară, asociaţie culturală.

Distracţii: baluri, serbări câmpeneşti, restaurante cu orchestră şi dans, cinematograf, cafenele, cofetărie, popici, biliard.

Poştă, telegraf şi telefon public.

Lunea piaţă săptămânală. Farmacie şi magazine bine asortate.
Taxă de sezon **Lei 60.— lunar** de persoană.

Orice informaţiuni la: **Comisia Locală de Turism,** Cernatu

Anul V. Nr. 5. Mai 1938.

PLAIURI SĂCELENE

revistă de atitudini și probleme săcelene.

• apare odată pe lună. •

Redactor: Victor Tudoran.

† Octavian Goga.

Cântărețul pătimirii noastre s'a stins domol, acum la sfârșit de primăvară, retras acolo în liniștea castelului dela Ciucea. Asfințitul lui a fost sguduitor de neașteptat, pentru noi cei obișnuiți cu *Octavian Goga* omul politic. Fiorul asprului adevăr ne-a frânt inimile

† Poetul Octavian Goga.

tuturor și vlaga umană ce ne-a mai rămas, se întreabă străfulgerată:

„Oare cu adevărat Octavian Goga nu mai este" ?

Poetul pământului românesc al Ardealului, cântărețul obidei valahe, răscolitorul trubadur al vrerilor ce se cereau împlinite, a

plecat dintre noi. Umbrit de omul politic, poetul s'a furişat din razele luminoase ale actualităţii, rămânând parcă la Ciucea, singur, numai cu câtecele Ardealului drag. A fost clar-văzătorul care nu a încetat să creadă în destinul unei Românii Mari, pentru care a suferit şi mângâierile reci ale temniţelor ungureşti dela Seghedin.

Dacă într'adevăr poeţii sunt înzestraţi dela natură, cu acest mare dar dumnezeiesc, de a prevedea realizări viitoare, apoi poetul *Octavian Goga*, a fost norocit din belşug cu acest dar.

Cântăreţ al durerilor celor mulţi, s'a făcut ecoul lor şi cu răscoala greului vremii în viers, a turnat nădejdi, în sufletele Ardelenilor.

Nu şi-a cântat niciodată pasiunea personală, ci numai durerile sau puţinele bucurii ale alor săi.

Clar-viziunea sa l-a făcut să-şi prevadă sfârşitul.

Publicăm mai jos cea din urmă poezie, scrisă cu trei zile înainte de moarte, în castelul dela Ciucea.

CÂNTĂ MOARTEA.

Imi cântă moartea la fereastră
Ca o vecernie'n surdină,
Imi cântă'ncet povestea noastră:
Un joc de umbre şi lumină.

Eu o ascult în noaptea mută,
Din adâncimi îmi creşte mare;
Intreaga viaţă petrecută
La căpătâiul meu răsare.

Şi cum, sub tâmpla mea ferbinte,
O lume veche-mi reînvie,
Nu, câte-au fost, îmi vin în minte,
Ci câte-ar fi putut să fie.

Octavian Goga.

Orice am dori să mai scrim ar fi zadarnic. Şi această ultimă poezie dovedeşte marele său talent.

Octavian Goga, poetul care a cioplit în viers, chipul de voinic al Ardeleanului, va rămâne singurul cântăreţ frământat continuu de năzuinţele poporului său.

In faţa mormântului poetului *Octavian Goga*, îngenunchiem smeriţi, picurând o lacrimă sinceră, împreună cu toată suflarea românească de pe plaiurile ţării.

„Plaiuri Săcelene".

Viitorul Săcelelor.

Studiu din punct de vedere economic şi românesc.

Lipsa de organizare economică.

IV.

Orice activitate omenească, dacă nu e orânduită cu pricepere, nu dă niciodată rezultatele ce le sperăm. Această rânduială este necesară mai ales atunci când este vorba de o activitate economică. Lipsa de organizare prilejuieşte de multe ori adevărate dezastre, care duc la decădere regiuni întregi.

In numărul trecut am arătat rolul frumos ce l-ar fi avut cooperaţia la Săcele, dacă nu ar fi rămas pe linia moartă, multe din ideile cari ar fi prins teren. Vina nu e a noastră. Alţii poartă răspunderi pe umeri, răspunderi ce se cer cât mai urgent clarificate.

— Dr. Voicu Niţescu. —

In articolul trecut arătam o parte dintre pionerii cooperaţiei la Săcele, şi printr'o regretabilă scăpare din vedere, am uitat să amintim şi pe Dl. *Dr. Voicu Niţescu,* fost de atâtea ori ministru, care încă din 1911, ţinea conferinţe la Săcele, în cadrele „ASTREI", despre însemnătatea şi necesitatea cooperaţiei.

In acest articol trebuia să vorbim despre lipsa de organizare a comerţului en-gros, dar evenimente — fericite parcă — ne fac să vorbim despre necesitatea organizării producţiei casnice săcelene.

Imediat după numirea sa ca ministru al Muncii Dl. *Dr. Voicu Niţescu,* s'a gândit să facă ceva şi pentru Săcele. Nu aceasta este întâia dată când gândul bun s'a îndreptat spre satul natal, dar cum

Săcelele prezentau şi prezintă chiar, particularităţi interesante şi deosebite de alte regiuni era foarte greu de găsit soluţia salvatoare. De data aceasta a chemat la Bucureşti pe alt fiu al Săcelelor noastre, pe Dl. Inspector general Dr. *Nicolae Popea* dela Inspectoratul Muncii din Braşov, pentru a găsi o soluţie de ridicare a Săcelelor. Discuţia s'a purtat asupra posibilităţii de plasare a producţiei casnice săcelene, asupra înlocuirii actualelor răsboaie cu răsboaie sistematice, şi asupra înfiinţării unei cooperative de producţie casnică şi desfacere.

Pus în curent cu intenţiile dlui Dr. *Voicu Niţescu*, Dl. *Gheorghe Roşculeţ*, actualul preşedinte al Camerei de Agricultură Braşov, a pornit la constituirea de adunări populare, întocmirea de memorii către ministerele respective, ajutat de redactorul nostru şi de dl. Inspector *Ionel Tuţuianu*.

Ideea pătrunde cu greu, Mocanii noştri sunt foarte curioşi. E destul să audă numai un cuvânt şi gata *„dau bir cu fugiţii"*. Contribuie la aceasta pe lângă păcălelile din trecut cu tot felul de cooperative şi firea noastră de prea puţină încredere în gândurile bune ale altora. Nu mai vorbim că s'a mirosit puţin şi a boicot, deoarece o mulţime de persoane, care ar fi trebuit să fie prezente, au rămas pe dinafară, ca şi când această chestiune nu i-ar fi interesat.

La una din aceste adunări, s'a lansat listele de subscripţie pentru membrii, în vederea adunării de constituire. Au fost însărcinaţi de către cei prezenţi, cu facerea înscrierilor, după cum urmează: Preot *Victor Marin*, pentru Baciu; Preot *Daniil Purcăroiu*, pentru Turcheş; Dir. şcolar *Balaban* pentru Cernatu; *Ionel Despan* pentru Satulung biserica-veche şi *Victor Tudoran*, pentru Satulung biserica-nouă.

După asigurările ce le-a avut dl. Dr. *Voicu Niţescu*, dela Consiliul Economic al guvernului, chestiunea Săcelelor pare a fi pe punctul de a fi rezolvată de guvern.

E natural că această cooperativă nu va putea fi pusă pe roate, fără sprijinul guvernului, iar pentru această reuşită, Dl. Dr. *Voicu Niţescu* a asigurat pe cei cari luptă pentru înfiinţarea ei, de tot concursul.

Dragostea pe care o arată dl. Dr. *Voicu Niţescu* Săcelelor, merită a fi subliniată iar noi, dela această revistă, am dori-o cât mai plină de roade.

In legătură cu această problemă, sub titlul: *„Industria săceleană"*, *„Gazeta Transilvaniei"* din Braşov, Nr. 36. anul 101, din 19 Mai 1938, scrie, plină de îngrijorare.

„E recunoscut că într'adevăr Săcelele au fost ceva şi că au jucat un rol covârşitor în viaţa economică a ţării, cum trebuie să

Zi de primăvară.

Par'că-i vară! Ce căldură!...
Din păduri, copiii'n zare
Se'ntorc cu mărgăritare.
Roi de gâze — câmpu-i plin.
Şi'n grădină's — cinci pe-un crin.
Înfloriţi în bătătură,
Doi caişi fac haz la soare.
Cârduri, cârduri, de cocoare,
Iarăşi vin.

Din petale nea se-aşează.
Pe o prispă-şi alăptează
O femeie prunc — odorul
Şi-i tot cântă-şi cântă dorul.
— Vânt uşor. Se mişcă norii.
Şi mai vin, vin vestitorii.
Către ei ochii-şi ţintleşte:
„Dragul mamei, ia priveşte!"
„Vin cocorii!" —

N. Moroianu.

recunoaştem acum, ***că ele decad*** *şi ceva mai mult* ***că se desnaţionalizează şi depopulează de elementele româneşti, cari din lipsa posibilităţilor de trai, emigrează în căutarea existenţei.***

Iar după alte constatări, încheie:

„Iniţiativa desigur este de toată lauda şi prevedem rezultatele fructuoase ce se vor putea obţine, ***dacă toţi mocanii săceleni vor înţelege să dea concursul lor acestei nobile înjgheări".***

Deci partea principală a acestei chestiuni, este *înfiinţarea* cu orice preţ a acestei *cooperative de aprovizionare, producţie casnică şi desfacere,* care ar putea marca un capitol nou, în viaţa economică a Săcelelor.

In al doilea rând, membrii să caute a numi în consiliul cooperativei, numai oameni activi, muncitori şi cu drag de satele noastre mocăneşti.

Restul rămâne pe seama guvernului.

Pentru numărul viitor vom trata: lipsa de organizare a comerţului de coloniale en-gros.

Vlad Şeitan.

PAGINA
POEZIEI TINERE

In dorința de a înlesni afirmarea tinerilor scriitori, cât și a debutanților, înființăm această *pagină a lor*, în care vom da ospitalitate tuturor talentelor tinere.

Un furt literar.

Bune au fost intențiile redactorului acestei reviste când a creiat „*pagina poezie tinere*" invitând cititorii — într'o oarecare măsură — să semnaleze orice furt literar, ce ar constata în versurile publicate aici.

Fără prea mari sforțări, am descoperit — personal — un asemenea caz — un fapt împlinit și autorul e „*poeta*" — îndrăzneață și genială de altfel în plagiat — *Florica Verzea*. Această ființă care — poate s'a eschivat dela celelalte îndeletniciri unde este chemată, a vrut cu tot dinadinsul să semneze versuri; numai că versurile ei, aparțin poetului *C. Ștefăniu*, și el învățător ca „*poeta*" noastră.

Menționăm că dl. *C. Ștefăniu*, a publicat versuri la revistele: *Orientări, Iconar, Lanuri, Pagini Literare*, ziarul *Buna-Vestire*, etc. deci să nu-și închipuie cineva că acest activ literat, ar fi compilat pe *celebra Florica Verzea*. Acum să redăm poezia originală „Obidă" a lui *C. Ștefăniu* publicată în „*Pământul*" cum și aceea semnată de *Florica Verzea* în revista „*PLAIURI SĂCELENE*".

OBIDĂ.

Aș vrea să plec spre alte zări departe,
Să evadez din mine cel de eri,
Să las în urmă gânduri și dureri
Pulverizate'n mine ca'ntr'o carte.

M'așteaptă'n ușă, gata, geamantanul
Și mama stă cu ochii plânși pe pat.
Aud în gară tristul fluerat
Și ceasul cum timid împarte anul.

Și nu mă'ndur să fac un pas spre ușă,
Mi-aud obida gâlgâind în piept;
Aș vrea să rup tăcerea de cenușă
Dar stau pe loc și nu știu ce aștept.

Și'ntr'un târziu mă uit mirat prin casă
Văd geamantanul, gata, așteptând,
Dar mama mă privește-așa duioasă
Că'ncet, încet mă pomenesc plângând.

C. Ștefăniu.

OBIDA MAMII...

Nevoi mă fac să plec din sat, departe,
Să evadez din mine cea de ieri,
Dar las în urmă gânduri și dureri
Ce sunt pulverizate ca'ntr'o carte...

M'așteptă'n ușă gata geamantanul
Și mama stă cu ochii plânși pe pat,
Aud în gară tristul fluerat
Și văd iar ceasul cum împarte anul.

Și nu mă'ndur să fac un pas spe ușă,
Mi-aud obida gâlgâind în piept,
Aș vrea să rup tăcerea de cenușă.
Dar stau pe loc și nu știu ce aștept...

Și'ntr'un târziu mă uit cu drag prin casă,
Văd geamantanul gata așteptând,
Iar mama mă privește așa duioasă,
Că' ncet, încet, mă pomenesc plângând...

Florica Verzea.

Din această înfățișare, oricine poate să aprecieze și să extragă adevărul. Deci, versurile semnate de *Florica Verzea* sunt furate. A scrie poezie, nu e tot una cu a face o lecție din *Abecedar*. Și-apoi dacă nu ești creiată pentru a face artă, lasă-o pe seama celor ce o trăesc și se identifică cu ea. Dar pentru această cutezanță dl. *C. Ștefăniu*, conform „*Legii proprietății literare*" ar trebui să o acționeze în judecată, ca să-i treacă pofta să mai publice poezii în acest mod nedemn.

Dimitrie Danciu.

Din Ardeal prin Muntenia în Oltenia.

— note de drum. —

(urmare)

Furăm poftiți în sufrageria stăreției. Era un fel de verandă, foarte luminoasă, închisă frumos cu geamuri mari, de unde aveai o priveliște minunată în josul văii Horezului. O masă curată, frumos pregătită, ne aștepta. In fruntea mesei luă loc Maica Epiharia, pe partea stângă Lizica, la capătul celălalt al mesei Costică Rădoi, apoi pe partea dreaptă, începând de lângă Sfinția-Sa, luă loc Sonia, eu și Tibi. Maica Mihaila — care după câte aflasem mai târziu e și mâna dreaptă a maicii stărițe — ne servea.

Aveam ocazia să observ mai bine pe maica Epiharia. Inaltă, destul de bine la vârsta sa, fața avea acele trăsături nobile, caracteristice persoanelor idealiste sau frământate continuu de gânduri pentru aproapele. Ochii vii, pătrunzători, mărginiți de niște sprâncene drepte și stufoase, îi dădeau o înfățișare de ușoară severitate, — se vedea ființa obișnuită cu supravegherea și luarea hotărîrilor — dar dacă priveai gura și nasul bine făcut, îți rămânea o impresie de bunătate. In vorbă, ca și în mișcări, avea o eleganță aparte, ceiace o făcea și mai atrăgătoare.

Maica Arhimandrită **Epiharia Moisescu** (dreapta) și Maica **Mihaila Gologan**. (stânga.)

Maica Mihaila, puțin mai măruntă decât maica Epiharia, cu ochi mari, negri, nasul puțin cârn și buzele ceva mai groase, are parcă în priviri o nostalgie greu de ghicit, dar mai mult am putea spune o continuă bunăvoință față de maica Arhimandrită. După figură pare ceva mai săceleancă.

Iată, ne servește pe o tavă mare ochiuri frumos garnisite cu pătrunjel și mărar. Erau așa de delicioase, încât le-ai fi mâncat cu ochii, nu se numeau de geaba „ochiuri". Maica Epiharia mânca de post. Era Luni. După aceasta ni s'a adus o ciorbă de fasole verde îngroșată cu lapte bătut, deasemenea minunat pregătită. Mâncarea următoare fu ardei umpluți cu orez și cu garnitură de smântână, cari împreună cu pâinea neagră din grâu curat, preparată în mânăstire, erau foarte buni. Când ni se aduse și o garafă de vin vechi, Costică ciuli urechile și-mi făcu cu ochiul. Il întrebai,—la fel—, în șoaptă:

— Ei Costache, ce părere ai? Merge?

— Nu prea, lipseşte muzica de-aseară, făcând aluzie la cheful, de unul singur, ce-l trăsese la Râmnicul-Vâlcea, cu o seară mai înainte.

Băurăm cu toţii şi închinarăm în sănătatea Maicii Epiharia. Vin bun, părea a fi vechi. Puţin acrişor, dar limpede ca lacrima.

— Ce zici Costică? şoptii eu.

— Miroase-a tămâie conaşule! Merge.

Maica Mihaila ne mai aduse şi un paner plin cu pere aurii mari, încât nu ne puturăm opri să nu ne exprimăm mirarea. Maica Epiharia ne explică binevoitoare, că sunt pere de pe vremea lui Brâncoveanu. Maica Mihaila îngrijise să se trimită mâncare şi şoferului, care refuzase însă băutura, lucru ce ne bucură. Dânsa ne mai întrebă ce facem cu pepenele pe care l-am adus — era unul din cei doi pepeni mari pe care îi luasem dela Râmnicul-Vâlcea — şi pe care îl adusese Costică dela maşină. Am renunţat să mai mâncăm pepene, deoarece perele lui Brâncoveanu erau mai bune. Ni se serviră şi cafelele, cu caimac bogat, tocmai când o rază de soare scăpase prin zaplazul norilor şi se furişase până în sufrageria stăreţiei. Ne pregătirăm de plecare, după ce bine înţeles ne fotografiarăm şi după ce mai primirăm în dar şi o mulţime de ilustrate.

Ne luarăm rămas bun. Maica Epiharia ne binecuvântă, urându-ne drum bun, iar noi am plecat cu maşina, veseli, cu inima totuşi plină de părere de rău, că ne despărţim de venerabila arhimandrită a Mânăstirii Horezu, aşa de bună, primitoare şi înţeleaptă. Pe drum, fiecare ne gândeam la frumoasele clipe petrecute în această ctitorie Brâncovenească, în timp ce albul mânăstirii se vedea tot mai puţin, tot mai puţin, până dispăru. In inimă totuşi amintirea Mânăstirii Hurezu, a Maicii Arhimandrite Epiharia Moisescu şi a Maicii Mihaila Gologan, ne va rămâne multă vreme neştearsă.

*

Maşina urmează acelaş drum pe care am venit, face la stânga spre satul Bistriţa şi iată-ne aproape de Mânăstirea Bistriţa. Drumul urcă lin pe valea Bistriţei oltene, când maşina stopează în faţa unei porţi de stejar sprijinită pe doi stâlpi mari de piatră. Deschidem şi trecem mai departe pe o alee frumoasă, cu bănci de odihnă şi cu nuci bătrâni şi plini de rod, cari dau o umbră plăcută şi mirositoare. Pătrundem prin'o poartă în curtea Mânăstirii. Ne îndreptăm spre biserică, unde întâlnim o soră. Venisem cu inima deschisă, deoarece aici trebuia să găsim alte două maici, de origine săceleană, Directoarea şi Secretara Liceului Monahal *„Acoperământul Maicii Domnului,"* deci al societăţii înfiinţată în 1912 de S. S. Maica Epiharia Moisescu dela Mrea. Horezu. Rugarăm pe sora întâlnită lângă biserică să ne anunţe Maicilor Olga şi Teodosia Gologan. După cum era de timidă, nu m'aşteptam să ne facă mare ispravă sora trimisă. Ce-o fi explicat ea acolo sau cu cine o fi vorbit, nu ştiu, destul că ne adus răspunsul că maicile sunt plecate. Totuşi nu mi se păru răspunsul acesta prea clar. Ne îndreptarăm spre biserică, unde am cumpărat lumânări pentru vizitarea peşteri de deasupra mânăstirii. Aici, întrebai pe Maica

dela ladă, dacă maicele Gologan sunt acasă. Ni se spuse că maica Teodosia este plecată la București, dar maica directoare este acasă. Toți schimbarăm priviri semnificative, dar nu zisem nimic. Plecarăm să vizităm expoziția. Eu mă hotărîsem să mai fac o încercare. Văzui o soră. O oprii. Ea mă privi mirată, în timp ce-i vorbiam.

— Soră dragă, fi bună te rog și anunță pe maica directoare, că Victor Tudoran, dela revista „Plaiuri Săcelene" vrea să-i vorbească!

— Așteptați un moment, vin îndată.

Ne oprirăm cu toții. Eram curioși să vedem rezultatul. Nu mică ne fu mirarea, când văzurăm venind o maică. Cu pasul legănat, înaltă, figură impunătoare.

— Sunteți dela Săcele, ne'ntrebă dânsa melodios ?

— Da Sfinția-Voastră, răspunserăm noi în cor, apoi ne prezentarăm pe rând. Când mă prezentai și eu îmi spuse că a auzit de mine și mi-a citit și revista pe care o redactez. Mă asigură că i-a plăcut mult. Ne-a invitat la dânsa. Pornim cu tot grupul.

Figura Maicii Olga Gologan — căci dânsa era — semăna mult cu specificul obrazurilor noastre săcelene, cu fața plină și ovală, ochii binevoitori, sprâncenele arcuite și cu buzele puțin subțiri, cu ceva dulce în glas, — nu-i mirare, obișnuită încontinuu cu mediul copiilor mici din orfelinat — vorba-i pare mângâire, pronunțată rar și cu o căldură aparte.

Trecem prin dreptul unui geam dela atelier. Glasuri subțiri de copilași s'aud cum îngână când mai tare când mai încet:

Sânță tinerețe .... ne'nfrânt de primăvară
Cu piept călit de fier și su ..... Cu fruntea ca un iezăr carpatin.

Am ridicat privirea dincotro venea cântecul. O maică ne salută respectos. Maica Olga mă privi în ochi. Am zâmbit amândoi. Ne-am înțeles. In sufletele micuților creștea duhul verdei credințe pentru, „Dumnezeu, Țară și Taron". Am trecut mai departe și ne-am trezit în salonul de primire al Maicii Olga.

Maicile: **Paraschiva Chițu, Olga Gologan și Petronia Făgărășeanu**

Aici ne-a prezentat pe Maica Petronia Făgărășanu. Are vreo 30 ani. E înaltă, tânără, bine legată, putem spune chiar frumoasă, are ochii negrii-castanii, cari împrăștie o mulțumire sufletească și o bunătate de samaritian, iar părul negru ca pana corbului, îi dă o înfățișare de seriozitate monahicească. Șiruri de dinți albi ca neaua îi împodobesc gura, iar pasul îi e cumpănit, potrivit de larg și sigur.

(va urma) ***Victor Tudoran.***

CRONICA LITERARĂ

„Sub lună" versuri de Ion Talpă. *Tipografia „Furnica" Bucureşti. 1937. Preţul Lei 100.*— In ultima vreme, ne-a fost dat să înregistrăm o mare afluenţă a cărţii literare atât în capitală cât şi în provincie. S'au tipărit multe volume, volumaşe, cum şi plachete, sigur în cea mai mare parte de versuri. Dealtfel e şi în firea românului preocuparea şi înclinaţia spre poezie, fie că a adus ceva nou în arta literară, fie că n'a adus nimic, făuritorul de vers, mai simplu ori mai complicat, a găsit de cuviinţă să apară în câmpul literilor cu câte o carte, care de multe ori încearcă a impresiona mai mult prin technică decât prin valoarea reală a conţinutului.

Unii mânuitori ai condeiului, constatăm că îşi fac debutul prin paginile diferitelor reviste, iar alţii de-a-dreptul prin masivitatea unei cărţi. Cei dintâi, poate cu scopul de a se forma cu ajutorul unei continui exersări, a unei simţite persistenţe, putându-şi în acest fel verifica evident stilul şi elimina sgura din vers, iar ceilalţi, mult mai încrezuţi în ei înşuşi, cu hotărîrea că intră în literatură cu adevărate opere de artă.

Acum să revin la volumul de versuri al dlui. *Ion Talpă* — romancier şi nuvelist — ce poartă un titlu dealtfel romantic *„Sub lună"*.

Această carte de poezii a apărut ireproşabil din punct de vedere technic.

Autorul în cele 190 pagini ne prezintă o poezie sobră, de construcţie clasică, versuri masive, dar în mare parte lipsite de noutate; imagini diluate şi lipsă de bogăţie în expresie. Neajunsurile acestea, sunt compensate de munca persistentă a autorului, dându-ne variaţiuni în construcţia formală a poeziei cum sunt de pildă: bisonetele, trisonetele şi quinterţetele, ce nu s'au prea întâlnit în literatura noastră. Dl. *Ion Talpă* se menţine pe linia clasicismului şi în această epocă poezia lui pare a fi perimată, nu-i vorbă că sunt şi bucăţi slabe. Iată, reproducem la întâmplare câteva versuri:

Arde focul mistuind viaţa.
Şi'n faţa lui mi-o depăn lin pe-a mea.
Şi dintre toate n'am găsit în ea
Decât un chip ca şi ghiaţa.

Acelaş lucru, însă, nu s'ar putea spune de toate poeziile sale, deoarece are şi unele mai reuşite: Să desprindem o strofă din poezia scrisă *„La Văratic"* unde este mormântul poetei Veronica Micle.

.... Şi mormântul i-l păzeşte
Nu se poate mai solemn,
O cloponiţă de lemn
Ce cu'n ochiu de aiba mijeşte.

In forma aceasta simplă cum se prezintă versurile, putem să afirmăm că ele exprimă multa simţire, în acelaş timp cu un sentiment de singurătate, în care doarme poeta.

Nu vom încheia aceste mărturisiri despre poezia dlui. *Ion Talpă* fără a mai reproduce sfârşitul primului *bisonet*:

Oh, vino dragul meu! N'ai teamă.
Intreagă m'oi lipi de tine
Şi strâns în braţe mi te-oi ţine
Ci vino, scumpul meu, şi ia-mă!

Deşi ceeace ne redă aici e ceva obicinuit ca exprimare, totuşi în fond se resimte o adiere de iubire tradusă prin această pătimaşă chemare a persoanei adorate.

Dl. Ion Talpă, cu această carte de versuri a avut şansa să se situeze în rândul poeţilor, după cum credem că o are şi pe aceea de a se situa în acela al romancierilor.

Dimitrie Danciu.

„Ţara Visului", poeme de George Constant. *Colecţia Drum. Roşiorii de-Vede 1938. Preţul Lei 30.*— Gruparea tinerilor scriitori teleormăneni fiinţează, iar dovada ne-o face volumul

de mai sus. Din manifestul grupării, reţinem: *„Existenţa provincială e înclinată mult spre visare şi contemplaţie“.* Iată un adevăr spus la locul lui. Cu toate acestea, prietenii teleormăneni au uitat să mai adauge, *că aceiaş existenţă provincială* e înclinată şi spre *realizări,* deşi modeste dar totuşi reale.

Noi care facem parte din aceiaşi uitată *„provincie literară românească“,* ne bucurăm decâte ori confraţii întru scris, despică drum de vis, spre culmea grea a consacrării. Şi aceste sforţări sunt în majoritatea lor, fără concursul oficialităţii. Deaceea gestul provinciei rămâne şi mai demn şi mai frumos.

Şi acum ceva despre volumul *„Ţara Visului“.* Elegant ca înfăţişare şi lăudabil ca technică, volumul de faţă se poate împărţi în două. Partea întâia în *poeme* propriu zise — cari uşor ar fi putut fi transformate în versuri — şi partea doua, *poezii.*

Nu ne-au plăcut şi cred că nici nu vom îndrăgi vreodată poemele cu pretenţie de poezie. Mai ales când conţin şi neadevăruri. De exemplu, trei rânduri din *„Cântec pentru sfârşit“.*

Ascultă cum în păduri
Freamătul duios al castanilor
Mângâie coşmarul anilor,

Castani în păduri sau *păduri de castani,* cum vreţi, nu cred că există. Nu înţelegem iar schimonosirea pronumelor de dragul rimei. Astfel pronumele *tale,* îl găsim la paginile 27 şi 31, scris *tele,* pentru a rima cu *mele.* Înţelegem a creea sau găsi cuvinte noui, dar nu primim a se *schimonosi* cele existente şi mai ales pronume arhicunoscute. Deasemenea poema *„Aseară am plâns până târziu“,* ar putea forma subiectul unei schiţe mai lungi sau nuvele mai scurte, putând avea prietenul *George Constant* mai mult succes. Acum să relevăm şi ceva din ce are mai bun, pentru că orice s'ar spune, autorul are şi mult talent.

Am putea spune, este un inovator al slovei versificate şi gândite, dar trebuie să aibă în permanenţă un serios control al inspiraţiei, pentru a nu ajunge la afirmări ca în aceea unde era vorba de *castani.*

Din poeziile care ne plac, reproducem câteva strofe din *„Cântec de toamnă“.*

Şi toamna nici îngeri nu vin
Să scuture somnul pe flori;
E totuşi, un svon de viori
In noaptea cu cer opalin.

sau strofa care ne redă tăcerea odăii în toamnă.

Eşti singură poate, şi-odaia
Cu umbre diforme'n ungfiere
E plină de plumb şi tăcere.
Şi lampa-şi filează văpaia.

Dacă *George Constant* va creea în viitor poezie de formă clasică, cu bogăţia vocabularului său poetic, va deveni un autentic cântăreţ al Bărăganului sau al satelor munteneşti. Deşi ştim că e puţin cam greu, ar fi păcat să nu ne urmeze sfatul, deoarece *George Constant,* are talent.

Victor Ion Criţu.

Reviste.

„Gândirea.“ Această bătrână arhivă a ortodoxismului românesc, continuă să marcheze drum luminos pe ogorul literaturei româneşti, datorită străduinţelor de fiecare zi ale profesorului *Nichifor Crainic.*

Alături de el, ceilalţi colaboratori pun suflet pentru reuşita deplină a gândirismului.

„Sfarmă-piatră.“ Tânărul *Al. Gregorian* a izbutit să creze în ţara noastră, o revistă de forţă şi ţinută apuseană, care face cinste publicisticei româneşti. Suflul tineresc izbucneşte curat, puternic şi nou din fiecare pagină, din fiecare rând.

Păcat că această revistă a fost silită să apară bilunar, din cauza nouei legi a presei, tocmai acum când era mai necesară.

v. i. c.

••••• CRONICA SĂCELEANĂ •••••

Pe marginea documentului dela anul 1888.

In numărul revistei ***„Plaiuri Săcelene"*** *de pe luna Ianuarie a. c. s'a publicat* ***„documentu"*** *ce s'a aflat în butca bisericii Sfintei Adormiri din Satulung, cu ocazia reparaturilor cari se fac.*

Am văzut acel document, scris într'o limbă neaoș românească, cuprinzând exprimate simțăminte de apropiere și jertfelnicie față de sfânta Biserică.

Reese din acele file îngălbenite, duhul oamenilor de acum cincizeci de ani ***„pătrunși de adevăratulu simțu creștinescu moștenitu dela părinții loru . . . au hotărâtu ca fiește care de bunăvoie să jertfească dinarulu său".*** *Frumos grai, frumoase gânduri!*

Totodată cu repararea bisericii ou reparat și școala și cum în document ni s'a dat numărul copiilor de școală, ne vom opri asupra acestor date.

Erau pe acele vremi patru învățători cari se ocupau cu instruirea copiilor, al căror număr era: ***„dela 6—12 ani 300 copii, dela 12—15 ani 185 copii".***

Relevăm numărul mare al copiilor de școală aci, pe acele timpuri. Anul acesta, la Școala primară Nr: 2 și 3 avem în clasele I-IV 161 elevi români ort. iar în clasele V-VII avem 18 copii.

Numărul de 18 elevi în cursul supra primar este așa de redus, fiindcă cea mai mare parte a copiilor frecventează școlile secundare din loc, unii sunt la meserii, școli de ucenici, etc.

Sunt prea cunoscute cauzele cari au provocat această micșorare a numărului copiilor și de aceea nu găsesc că ar mai fi necesară o înșirare a lor.

Această paralelă impune vremurilor noastre anumite probleme, anumite preocupări având menirea de a cultiva și sprijini interesele obștei românești.

Și mai ales, în rezolvarea practică a acestor probleme să se facă o alegere, căutând să se dea curs în primul rând problemelor cari asigură un viitor pe seama mocanilor.

Viitorul acestor sate n'ar trebui legat numai de măsuri pe urma cărora Săcelele să devină vestite stațiuni climaterice. Nu prea sunt nimerite măsurile și sacrificiile pe urma cărora să se bucure o parte mică, în două — trei luni de vară. Capitalul legat de atari înfrumusețări nu aduce un câștig suficient și nici nu poate ajuta viața economică din aceste sate. Nu suntem contra frumosului, dar am

cere ca el să meargă paralel cu utilul. Farmecul şi pitorescul acestor meleaguri nu are trebuinţă de complectări.

Vizitatorii acestor Săcele, în cel mai mare număr, sunt oameni legaţi de aceste plaiuri prin înaintaşi. Aici, sufletul lor se recreează pe cărările copilăriei, trupul li se odihneşte sub streşina casei părinteşti şi sufletul se mişcă din dulful amintirilor.

Viaţa de aici, cu liniştea ei, cu cadrele morale şi naturale, acestea ispitesc şi aduc vizitatori.

Atenţia conducătorilor să se îndrepteze spre măsuri, pe urma cărora populaţia care trăeşte zi de zi aici, să poată fi ajutată şi sprijinită în agonisirea existenţei. Să se creeze posibilităţi de înlesnire a vieţii.

Înfiinţarea unei industrii de prelucrare a lânei pe baze mai organizate.

Să devină Săcelele un fel de Cisnădie românească, înlocuindu-se războaiele vechi cu războaie electrice şi prin ajutorul „Cooperaţiei" să se înlesnească aceste realizări. Să se asigure o comunicare mai lesnicioasă cu Braşovul unde mulţi au servicii.

Viaţa economică se poate înviora printr'o revenire la economia de oi, unica îndeletnicire a înaintaşilor mocani, cari prin economie şi depărtaţi de risipă n'au cunoscut lipsurile materiale.

Economia de oi aduce cu sine bunăstare materială, independenţă personală, sănătate fizică şi optimismul necesar vieţii.

Să nu se mai înstreineze nici o brazdă de pământ românesc şi nici o ogradă pentru a se păstra Braşovului industrial un anturaj românesc.

Deasupra intereselor personale să străjuiască străduinţile pentru păstrarea elementului românesc, precum şi pentru satisfacerea intereselor morale şi materiale.

Preot. Gheorghe Şerbu.
Satulung.

Răbojul sprijinitorilor.

• Aducem sincerele noastre mulţumiri dlui *Ioan I. Butu*, moşier şi preşedinte al Camerei de Agricultură Ialomiţa pentru sprijinul ce a acordat modestei noastre reviste pe anul 1937.

Cum gestul său frumos a izvorît din proprie iniţiativă, am ţinut de datoria noastră să-i mulţumim şi pe această cale.

• Deasemenea dl. *Gheorghe N. Roşculeţ*, preşedinte al Camerei de Agricultură Braşov, a intervenit pentru a ni se achita abonamentele restante pe 1936 şi 1937, precum şi abonamentul pe anul curent, pentru care faptă îi mulţumim călduros.

Iată cu drept cuvânt exemple demne de urmat şi de alţi mulţi Săceleni, conducători de instituţii publice sau particulare, care astfel ne-ar putea sprijini cu adevărat.

„Plaiuri Săcelene".

●●●●● CRONICA MĂRUNTĂ ●●●●●

Din lună în lună. Suntem obişnuiţi cu primăverile şugubeţe, cari aduc, după o zi însorită, zile mohorîte cu ploi mărunte, cu vânturi răcoroase şi fulguiri de iarnă, dar drept s'o spunem, primăvara din anul acesta s'a cam întrecut cu gluma, de vreme ce nici de Paşti nu am avut timp frumos.

Poftim atunci de-ţi mai îmbracă hainele noui noute, ca să vadă lumea că te-ai înnoit şi tu de Paşti! Incumete-te, dacă te ţine brăcinarul, să mergi la bal spre a încerca rezistenţa pantofilor pe cari de Paşti i-ai încălţat pentru întâia oară! Ai să te înnoroiezi în aşa hal, încât ajuns în sala de dans, te vei întreba singur dacă nu cumva din repezală ai încălţat pantofii cumpăraţi anul trecut.

Şi totuşi baluri s'au făcut. In prima zi de Paşti, *Asociaţia „Săceleana"* a organizat o asemenea petrecere cu orchestra proprie în salonul d-lui Gh. Median din Satulung. Deasemenea a avut loc un bal a doua zi de Paşti în salonul „Soare" din Satulung, dat fiind de către *Legiunea de Jandarmi Braşov* prin Postul din Satulung şi cu concursul prietenului *Ion Despan.* Prea multe amănunte nu am putea da asupra nici uneia din aceste petreceri, deoarece întregul personal al revistei fiind plecat pe alte meleaguri, nu a avut cine să meargă să culeagă date. Iar după ce spune lumea nu te prea poţi lua: unuia i-a plăcut, altuia ba, celuilalt iar fi plăcut dacă..... însfârşit nici nu ştii pe care să-l mai crezi.

După cum nu ştim ce să mai credem nici despre intenţiile primăriei Satulung în privinţa parcului comunal *„Preot Victor Popea"*. In primăvara trecută s'a pornit cu entuziasm la lucru. S'au trasat alee, s'au sădit pomi şi s'a îngrădit parcul. Apoi toate au fost lăsate baltă. Ba s'a mai făcut ceva. Astă toamnă s'a instalat deasupra intrării principale o firmă pentru ca să ştie tot norodul că acolo este parc comunal şi nu altă bazagonie. Se pare că de atunci primăria a uitat de existenţa acestui parc. Şi e păcat. E păcat de munca ce s'a despus până acum şi de banii ce s'au învestit. Nu crede conducerea primăriei Satulung că un lucru început trebuie dus până la capăt. Cu atât mai mult cu cât cheltuelile ce mai necesită continuarea lucrărilor şi întreţinerea parcului sunt mult mai mici faţă de ce s'a cheltuit până acum. Pe de altă parte multe din aceste lucrări ar putea fi făcute de către premilitari: *ca muncă de folos obştesc.*

In felul acesta comuna ar beneficia efectiv de munca premilitarilor, cari acum sunt întrebuinţaţi pentru transformarea poienei *„Nicolae Nicoleanu"* în stadion sportiv. Să fim bine înţeleşi. Nu vrem să spunem că un stadion sportiv nu ar fi necesar la Satulung: dar trebue să recunoască orişicine că locul potrivit nu este în poiana *„Nicoleanu."* Va curge apă multă pe Gârcin până va fi gata stadionul din poiana „Nicoleanu" şi credem că până la urmă va rămâne şi stadionul neterminat şi poiana stricată, deoarece pentru nivelarea terenului e nevoie pe lângă sute de braţe şi de maşini speciale, deci cheltueli enorme. Ar fi mult mai bine deci dacă s'ar lăsa poiana, poiană, iar stadionul să fie construit pe terenul *„Isvorul" din „Grădina Domnească"* aşezată în vecinătatea parcului şi a viitorului strand. Pentru amenajarea acestui teren este nevoie de lucrări mici şi puţin costisitoare.

Cu aceleaşi braţe şi cu aceleaşi cheltueli, ba poate chiar mai mici, s'ar duce la bun sfârşit două lucrări de interes obştesc: *parc comunal şi stadion.*

Sperăm că până la urmă, gândul cel bun va veni conducătorilor comunei Satulung.

In această privinţă comuna *Cernatu* a luat'o înainte. A făcut în faţa primă-

riei, a judecătoriei şi a bisericii, nişte grădiniţe de toată frumuseţea. Puţin dar bun. Edilii Cernatului — dl primar *Dr. Ioan G. V. Gologan* şi dl. notor *Ion-Russu Tibreanu* — sunt demni de toată lauda şi activitatea dlor. pe acest tărâm poate servi ca exemplu. Deasemenea Turcheşul, prin străduinţa dlui. căpitan rez. *Rădulescu*, primarul comunei, — şi-a făcut un parc, pe care însă regretăm că nu l-am putut vizita, din lipsă de timp. Dar mai e vreme până în toamnă.

Scriam în cronica trecută despre matchul de foot-ball dintre asociaţia sportivă *„Isvorul"* din Satulung cu *„Suburbiul"* din Braşov, care nu s'a putut termina din cauza timpului nefavorabil şi ne exprimam speranţa că sfârşitul stagiunii de primăvară va fi mai bun pentru *„Isvorul"*. Se pare că până acum nu ne-am înşelat. Iată cari sunt rezultatele matchurilor pentru campionatul districtual de primăvară:

I. A. R.—Isvorul	*5—0*
Isvorul—Venus	*6—0*
Isvorul—Caraiman	*3—0*
Isvorul—Suburbiu	*3—0*
Locomotiva—Isvorul	*2—1*

In urma acestor rezultate nu ar fi exclus ca gruparea *„Isvorul"* să ia campionatul districtual.

Nu putem încheia, fără a aminti ceva despre *cooperativa* ce se încearcă a se înjgheba la Săcele pentru valorificarea ţesăturilor casnice. Nu ne vom ocupa aci de această problemă care este desbătută într'un alt articol din revistă, ci voim a stărui asupra nepăsării cu care este privită această iniţiativă, de către acei ce sunt în primul rând interesaţi. Dealtfel aşa este făcut mocanul nostru. Stă deoparte; dacă vede că merge treaba se apropie, dacă nu, ... *„noroc bun"*.

Este în această privinţă o zicătoare pe care am auzit-o dela un mocan şi o spunem tot la ai noştrii, aşa că nu poate fi vorba de supărare *„Mocanului să-i bagi în traistă şi tot nu e bine, fiindcă te'ntreabă: — Da traista cine mi-o duce acasă ?"*

Cu bine şi cu sănătate!

Ion Păltănea.

Pentru cititori.

Existenţa unei reviste depinde de multe ori, nu de ceiace ar voi să înfăptuiască sau poate realiza redactorul ei ci şi de alte condiţii în afară de voinţa conducătorilor ei. Exact cazul numărului de faţă. Deşi gata de tipar de peste trei săptămâni, am fost siliţi totuşi să apărem cu atâta întârziere. Deaceia credem necesar a ne explica.

1). In urma noului Decret lege, referitor la: la *„Controlul mijloacelor de existenţă ale publicaţiunilor periodice"*, am fost nevoiţi a face o mulţime de formalităţi, cari au cerut timp şi în urma cărora a trebuit să modificăm şi coperta revistei, pentru a fi în conformitate cu Decretul de mai sus. Deaceia am trecut pe copertă şi numărul de înscriere în registrul publicaţiunilor periodice, obţinut dela Trib. Braşov.

2). Tot noi am rugat pe toţi Săcelenii să asculte a doua zi de Paşti la ora 14.10 comunicarea Redacţiei noastre care urma să se facă prin postul Radio-România. Decă această comunicare nu a avut loc, rugăm pe toţi cei *„păcăliţi"* astfel — cum de altfel au fost *„păcăliţi"* şi colaboratorii revistei, — să ne ierte deoarece nu noi păstrăm vina că această comunicare nu a avut loc. Iată în această privinţă răspunsul Societăţii Române de Radio Difuziune: *„... vă facem cunoscut că această comunicare nu a putut fi citită la microfon, deoarece redacţia revistei a expediat contravaloare reclamei socotită per. 16 Lei cuvântul, adică la un tarif mult inferior celui fixat de actuala concesionară a publicităţi la microfon"*.

Noi găsisem acest preţ per. cuvânt lei 16.—, în ziarul *„Ardealul"* din Braşov, care a făcut o întinsă propagandă pentru reclamele la radio. Societatea de Difuziune deşi a avut timpul necesar, totuşi nu ne-a comunicat să plătim suprapreţul. Pentru cei cari au vrut să ne asculte le comunicăm textul. Acesta era: *„Revista Plaiuri Săcelene urează tuturor Săcelenilor, Sărbători fericite"*.

Rugând încăodată pe toţi Săcelenii să ne scuze atât întârzierea numărului de faţă cât şi faptul că nu au auzit la radio comunicare noastră, îi asigurăm că pe viitor vom căuta să nu le mai procurăm asemenea neplăceri. **P. S.**

Săceleni! păstrați revista la loc de cinste. Oricând o veți găsi, vă va aminti locuri scumpe vouă și părinților voștri.

— 25. V. 1938. — 1500 ex. —

Abonații noștri: *)

au plătit între 1—30 Aprilie 1938.

	Au achitat abonamentul pe anul:			
	1935	1936	1937	1938
Ovid Popovici, advocat. Cernatu	50	100	—	—
Aurel Deleanu, funcționar. Slobozia	—	50	100	—
Școala Primară, Zizin	100	—	—	—
Ionel Munteanu, perceptor. Zizin	100	—	—	—
Ion G.V. Gologan, advocat. Cernatu	—	100	100	—
Nicolae V. Popea, insp. gen. Brașov	—	100	—	—
Ștefan Georgescu, inspector. Satulung	—	—	100	—
Gheorghe Bronea, propr. Baciu	—	—	100	—
Eremia Pascu, director. Purcăreni	—	—	100	—
Ionel Șipoș, contabil. Baciu	—	—	100	—
Bucur Peteu, comerciant. București	—	—	100	—
Alexandru Râmniceanu, judecător. Cernatu	—	—	—	100
Ioan Z. Eremia, comerciant. București	—	—	—	100
Vâju Matei, funcționar. București	—	—	—	100
Marioara N. Prosan, Ploești	—	—	—	100
Gheorghe Drăghici proprietar. Satulung	—	—	—	100
Ghiță Beșchea, croitor. Satulung	—	—	—	100
Școala Primară. Tărlungeni	200	—	—	—
Camera de Agricultură. Brașov	—	200	400	400
Banca Populară Săceleana Cernatu	—	—	200	500
Căile Ferate Locale. Brașov	—	—	—	400
Au plătit prin C. E. C. Nr. 25.187				
Frații Cheșcă, comercianți. Câmpina	—	—	—	100

*) Abonații sunt trecuți în ordinea în care au plătit abonamentul. Le mulțumim și pe această cale. Sprijinul acordat ne arată încăodată necesitatea acțiunii noastre și ne face să străduim în viitor pe acelaș drum al Săcelelor de mâine.

Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene".

Revista „Sfarmă-piatră" București. anul IV. n. 125. din 5 Mai 1938.

Plaiuri Săcelene, buna revistă provincială condusă cu admirabil entuziasm de d. *Victor Tudoran,* poartă în slovă tot duhul uneia dintre cele mai românești regiuni ale țării noastre, *Săcele.* Desgropând comorile etnice ale acelui ținut, și, scrisă pe deasupra cu talent și tinerețe, revista aceasta trebuie pusă la loc de frunte în ansamblul publicisticei provinciale.

oooo SFATURI MEDICALE oooo

Chinina, remediul profilactic al gripei.

Gripa pe care fiecare o cunoaşte, căci am suferit fiecare mai mult sau mai puţin de ea, a bântuit din timpurile cele mai vechi aproape în toate ţările din lume.

In genere, ea se prezintă numai sub o formă uşoară; însă adesea ea devine cu atât mai periculoasă, cu cât ne ferim mai puţin de ea Deaceea a făcut mii de victime.

In decursul timpurilor, s'a încercat prevenirea acestei boli, căci e mai uşor de a o preveni, decât de a o vindeca atunci, când s'a ajuns în faza acută. Numeroase medicamente au fost încercate, printre care chinina s'a arătat a fi un mijloc foarte eficace.

Incă din 1907, *doctorul Rabow* a exprimat părerea că chinina administrată în doze mici şi des repetate, este un mijloc profilactic sigur contra gripei.

In 1916, profesorul *Lauberheimer* din *Frankfurt am Main*, a constatat că într'o tabără de prizonieri de război, una din secţii compusă din o mie de persoane a fost ferită de gripă, fiindcă li se distribuise oamenilor câte 0,25 gr. de chinină pe zi, pe când în nouă alte secţiuni învecinate, cărora nu li se dăduse chinină — boala a bântuit cu furie printre prizonieri.

In 1929, *Arthur Mac, Donald* a publicat două observaţii: dintr'un mare pension şi dintr'o şcoală de fete din Anglia, din care rezultă că, toate persoanele care luaseră conştiincios chinina ca mijloc profilactic — erau ferite de gripă, pe când cele care nu luaseră această măsură — sufereau cumplit de această boală.

Profesorul Spitta din Berlin, care era foarte sensibil la infecţiunea gripală, a publicat în 1933 un studiu, în care recomandă de a lua zilnic o cantitate mică de chinină în perioada în care gripa este de temut, adică dela mijlocul lui Decembrie până prin Aprilie. Profesorul a experimentat asupra lui însuşi 15 ani această măsură şi a rămas ferit de gripă în toată această perioadă, chiar în timpul epidemiilor de gripă.

In clinica medicală a universităţii *din Graz*, o epidemie de gripă a fost înlăturată brusc faţă de 173 infirmiere ale clinicei, care au luat regulat chinină.

Un fapt remarcabil, constatat de mii de medici este că cei cari au suferit de friguri palustre şi au fost trataţi cu chinină — nu suferă de gripă.

Concluzia acestor observaţii şi a multor altora făcute în toate ţările este *că chinina reprezintă un remediu eficace contra gripei şi că luată în mod regulat în doze de 20—30 centigrame pe zi în* timpul perioadei periculoase — imunizează organismul contra acestei boli.

Nu vă pierdeţi timpul!

căutând în ziare şi reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tratând problemele cari vă interesează, căci o instituţie special creată şi bine organizată pentru aceasta *poate face acest lucru mai bine şi mai eftin ca dvs.*

„SERVICIUL GAZETELOR".

Agenţie internaţională de presă şi publicate. Bucureşti, str. Sf. Constantin 24, telefon 3.16.15, urmăreşte tot ce se publică în cele circa 1400 publcaţii din România, iar prin intermediul celor 102 agenţii similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea şi procură tăeturi de presă asupra oricărei personalităţi sau subiect.

Cereţi telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămâna, indicând subiectul care vă interesează.

Criza, gripa şi chinina.

In vremurile acestea de cumplită criză economică, boala are efecte şi mai dezastruoase ca de obiceiu. Deaceea, se impune să luăm toate măsurile pentru apărarea organismului contra gripei, care se iveşte odată cu venirea primăverii.

Pe lângă neplăcerile acestei boli, gripa ocazionează omului sărac, cheltueli pentru doctori şi medicamente, şomaj, pierderea salariului, într'un cuvânt: îi pricinueşte pierderi economice mai mari decât acelea, pe care i le provoacă însăşi criza economică. Şi acest sfat se adresează în special oamenilor săraci, victime ale crizei, cari se află fiziceşte şi moraliceşte într'o stare de redusă rezistenţă faţă de boală.

Perioada de încuibaţie a gripei este de foarte scurtă durată: cam de 46 ore — şi bolnavul devine aproape imediat contagios. Deaceea, gripa se răspândeşte atât de repede şi pe suprafeţe atât de întinse. Intr'o epidemie de gripă, care se desvoltă cu atâta repeziciune, se poate întâmpla ca mai mult de jumătate din populaţia unui oraş să fie atinsă de această boală. Pentru a preveni epidemia, trebue deci să recurgem la un tratament preventiv, ceace se obţine destul de uşor cu ajutorul *chininei.*

Profesori şi medici renumiţi, au demonstratat în mod experimental că se poate preveni gripa prin administrarea unei mici doze de chinină.

Nu e vorbă, deci de un tratament complicat şi costisitor. *E suficient să iai zilnic câteva fiapuri de chinină în epoca în care apare de obiceiu boala.* O cantitate de 20—30 centigrame de chinină, luată în fiecare zi, în timpul acestei perioade periculoase, este suficientă şi nu reprezintă decât o cheltuială neînsemnată, care ne scuteşte de alte cheltueli cu mult mai mari.

E mai recomandabil să previi o boală, decât s'o lecueşti şi, în cazul de faţă, tratamentul preventiv al gripei, este — fără îndoială — cu mult mai economic ca tratamentul curativ.

O iniţiativă cu răsunet.

De curând a luat fiinţă în Capitală primul institut de documentare organizat după modelul institutelor similare din Occident şi America. Iniţiativa aceasta a stârnit un viu interes nu numai în cercurile oficiale, cărturăreşti, industriale şi comerciale din Capitală şi provincie, dar şi în rândurile tuturor cetăţenilor dornici de a avea o informaţie rapidă şi precisă asupra chestiunilor cari îi preocupă. Mulţi cetăţeni având nevoie de a afla date de concursuri, examene, licitaţii, dispoziţiuni şi regulamente oficiale, preţurile unor produse, sursele de procurare ale anumitor articole, modul de preparare al anumitor produse chimice sau alimentare, date statistice, bibliografice sau alte documentări mai ample asupra unor chestiuni ştiinţifice, economice, etc., — nu au azi posibilitatea să-şi procure aceste informaţii de cât cu cheltuială mare de bani, efort şi timp. Neştiind unde, când şi cum să se adreseze pentru lămurirea lor, bat fără folos la toate uşile sau renunţă din capul locului la documentarea lor, având în ambele cazuri mari şi grave neajunsuri. Este evident că *institutul de documentare „TOT"* nu este un birou de intervenţii pela autorităţi, un cabinet medical sau un birou avocaţial şi de notariat.

In cadrul acestui institut funcţionează şi o secţie de traduceri pentru scrisori, acte şi lucrări din şi în următoarele limbi: *franceză, germană, engleză, italiană, rusă, maghiară, spaniolă, olandeză şi poloneză.*

Oameni de ştiinţă, cu titluri academice, având acces la toate bibliotecile şi instituţiile ştiinţifice din Capitală, pot procura atât publicului, cât şi demnitarilor informaţiile şi documentarea exactă şi completă asupra chestiunilor care formează preocuparea lor. Chestiunile cari nu pot găsi răspunsul prin cercetarea surselor de documentare din ţară, îşi găsesc soluţia cu ajutorul câtorva sute de instituţe de documentare din străinătate, cu care institutul românesc se află în strânse legături.

Taxa unei informaţii din orice domeniu este de 50 lei, sumă care urmează să fie trimisă prin mandat poştal, cont CEC 1243, sau pur şi simplu, în mărci poştale pe adresa institutului. Pentru documentări mai ample şi studii complecte onorariul se fixează dela caz la caz. *Institutul e condus de d-nii Th. Iorga şi Em. Samoilă.*

Adresa institutului de documentare „TOT" este: *Bucureşti I, str. Sf. Constantin 24,* telefon 3.16.15 cont CEC 1243, căsuţa poştală 126.

Loc pitoresc de refacere, odihnă și desfătare:

TURCHEȘ-SĂCELE

așezat la poalele muntelui Piatra Mare, are în față șesul întins și pitoresc al Țării Bârsei.

Altitudine **600** metri, climatul subalpin cu temperatură foarte constantă. Păduri de brad, soare, apaduct comunal, lumină electrică, străzi îngrijite, locuințe convenabile în case de cărămidă.

Dela locul numit **„Brădet"** și **„Coasta Vie"** vizitatorul poate avea o minunată panoramă asupra întregului șes al Țării Bârsei, asupra Văii Timișului și asupra Brașovului.

Legătura cu Brașovul se poate face cu autobusele de cursă și cu tramvaiul, cari circulă din oră în oră.

Reducere pe C.F.R. 25%, pentru sezonul de vară, prin stația DÂRSTE-SĂCELE la 2 km.

Realizări edilitare: Parcul Regele Carol al II-lea, Piața 24 Februarie, plantații de arbori pe străzi, canalizări.

Troița Eroilor de pe Coasta Vie, loc de pelerinaj la Ziua Eroilor,

Bibliotecă populară și asociație culturală.

Excursii la **„Coasta Vie"**, la **„Brădet"**, la **„Șapte Isvoare"** la Vârfurile **„Cioclean"** și **„Highiș"**, la **Strandul Dârste**, la **Tâmpa** și **Poiana Brașovului**, la **Zizin** sau pe munții **Piatra Mare** și **Ciucaș.**

Poștă, telegraf și telefon public.

Distracții: baluri, serbări câmpenești, restaurante cu orchestră, popice, etc.

Magazine asortate și farmacie.

Taxa de sezon **Lei 50.**— de persoană.

Orice informațiuni la: **Comisia Locală de Turism**, Turcheș.

O simpatică staţiune climaterică de odihnă.

BACIU-SĂCELE

aşezat la poalele muntelui Piatra-Mare, are în faţă întregul şes al Ţării Bârsei precum şi Valea pitorească a Timişului.

Altitudine **650** metri, climatul subalpin cu temperatură constantă.

Păduri de brad, soare, apaduct comunal, lumină electrică, locuinţe convenabile, străzi îngrijite **şi minunate privelişti.**

Din oră în oră curse de autobuse şi tramvai pentru Braşov.
In timpul sezonului de vară, 25% reducere pe C.F.R. prin staţia DÂRSTE-SĂCELE la 1/2 Km.
In faţa bisericii o frumoasă Troiţă a Eroilor.

Realizări edilitare: Pictura bisericii ortodoxe, alee până la trambulina naţională de sky pentru sărituri, plantaţii de arbori pe străzi, canalizări şi aleea „Şanţ".

● **Staţiunea are şi o bibliotecă populară.** ●

Excursii: la **„Dealul Morii"** la **„Şapte Isvoare"**, la **„Piatra Poenii"** la **„Poiana Muntelui Petricica"**, la **Tâmpa** şi **Poiana Barşovului**, la **Zizin**, la **Valea Timişului**, la **Strandul Dârste** şi pe munţii **Piatra Mare, Petricica şi Postovarul.**

Distracţii: baluri, serbări câmpeneşti, restaurante cu orchestră şi dans, popici şi cofetărie.

Magazine asortate şi ieftine.

Taxă de sezon **Lei 3.— zilnic** de persoană.

Orice informaţiuni la: **Oficiul Local de Turism,** Baciu.

Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene".

– *Ziarul „Națiunea Română" Cluj.* –
30 Martie 1938.

Plaiuri Săcelene.

A apărut la Satulung-Săcele în județul Brașov revista de tinerească atitudine „Plaiuri Săcelene". Cu o remarcabilă stăruință tinerii grupați în jurul acestei reviste continuă să o scoată spre a valorifica plaiurile lor natale. Revista se găsește în anul V de apariție. Proaspătul număr, în ediția lui populară, notează în cuprins rândurile pline de înțelepciune ale părintelui Gheorghe Șerbu. Bunele gânduri ale părintelui Șerbu sunt urmate de versul vioi al directorului revistei d. Victor Tudoran, intitulat „Sonetul plaiurilor românești". Un frumos portret biografic prezintă revista în rânduri și clișeul Episcopului Filoteiu, acest fiu al Săcelelor ajuns în mijlocul secolului trecut episcop al Buzăului. Un studiu economic privind viitorul Săcelelor semnează Vlad Șeitan.

O frumoasă tălmăcire din Goethe „Regele din Thule" semnează Valeriu Calciu. Tot Victor Tudoran înregistrează interesante note de drum „Din Ardeal prin Muntenia și Oltenia". Cronica literară prea puțin activă, cuprinde două recenzii ale lui Vlad Șeitan. O foarte bună cronică măruntă complectează cu informații de interes local sumarul revistei pe care o dorim tot atât de gata la datorie.

– *Ziarul „Porunca Vremi" București* –
30. Martie 1938.

„Plaiuri Săcelene"

— buna revistă condusă de d. Victor Tudoran, continuă, cu fiecare număr nou, să ne confirme părerea dela început, că este o contribuție folositoare la valorificarea culturală regională.

– *Ziarul „Acțiunea" Galați* –
1. Mai 1938.

Am primit la redacție, revista „*Plaiuri Săcelene*" anul V. nr. 3-4 Martie-Aprilie 1938 de sub conducerea harnicului publicist Victor Tudoran.

Nu odată am scris despre această modestă revistă de provincie. Strădania d-lui Tudoran și-a colaboratorilor d-sale merită elogii. Scrisă frumos, cu măsură în stil și în fond, tipărită curat revista „Plaiuri Săcelene" constitue o podoabă pe masa cetitorului.

In numărul pe Aprilie remarcăm contribuția d-lor Victor Tudoran, Nicolae Verzea, Dimitrie Dănciu, Vlad Șeitan, Ion Pălțănea. ș. a.

Cronică bogată și bine susținută.

– *Ziarul „Nădejdea" Vârșeț* –
din Jugoslavia. 24. IV. 1938.

„Plaiuri Săcelene". Revistă regională care a trecut în al cincilea an și-și continuă cu regularitata apariția. Redactor: Victor Tudoran.

Pe lângă articole, Cronică literară, Note de drum, de d. V. Tudoran, revista mai are „Pagina poeziei tinere", înființată de a în lesni afirmarea tinerilor scriitori.

Dintre articolele publicate în Nr. 3, remarcăm pe al d-lui Vlad Șeitan: „Viitorul Săcelelor" și îndeosebi al Pr. Gheorghe Șerbu: „Gânduri bune".

Revista, deși luptă cu greutăți materiale, se prezintă într'o formă plăcută.

Scopul revistei este de a contribui la cunoașterea și ridicarea plaiurilor săcelene.

Munca depusă de d. Victor Tudoran pentru atingerea scopului susamintit merită toată lauda.

Plaiuri Săcelene

revistă de atitudini şi probleme săcelene.

Redactor:

VICTOR TUDORAN

apare odată pe lună.

COLABORATORI:

Vasile Băncilă, prof.; Ioan Al. Bran-Lemeny, scriitor; D. G. Constantinescu, ing. agr. insp.; Pimen Constantinescu, prof.; M. Ar. Dan, ing. prof. univ.; Gheorghe Dragoş, asist. univ.; Nina Florian, scriitoare, Silvestru Garcea, preot; Ion I. Ionică, prof.; Vasile Ivan, insp.; Ion Jalea, sculptor; Victor Jinga, prof. univ.; Petru Leucă, preot; Mihail Lungianu, scriitor; Victor Marin, preot; George Moroianu, prof. univ.; I. G. Munteanu, prof. Aurel A. Mureşianu, istoric; Nicolae Pană, inv. dir.; Zenovie Popovici, preot; Daniil Purcăroiu, preot; Hans Recker, publicist; Gheorghe Şerbu preot; Dr. Ilie Toma, asist. univ.; Haralambie Ţugui scriitor şi tinerii publicişti săceleni: Al. Stroe-Militaru, Dimitrie Danciu, Nicolae G. Moisiu, Nicolae Verzea, Victor Ion Critu, Ion Despan, Ion Păltănea, Gigi Deleanu, Ion B. Peteu, Lucian Ducşoara, Ioan Sulu, Ion Moisiu, Mihai I. Tepşan, Niţă Pârciog, N. Moroianu, Ion Pandrea, Vlad Şeitan.

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc, să înfăţişem prezentul văduvit de măreţia trecutului, să despicăm drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine şi să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească, la ridicarea acestor plaiuri mocăneşti.

ABONAMENT ANUAL:

Particulari	Lei 100
Abonamente de sprijin dela	„ 150
Societăţi culturale, şcoli	„ 200
Instituţii şi autorităţi	„ 400

Un număr simplu Lei **10.**—
Număr dublu . . „ **15.**—

Abonamentul la ediţia populară este Lei **60.**—
dar plătit înainte prin mandat poştal.

oooo

Revistă fondată în anul 1934.
Cont la C. E. C. Nr. 25.187

oooo

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA

Plaiuri Săcelene

SATULUNG — SĂCELE — (Jud. BRAŞOV)

Tip. Cultura Braşov.